Europa-Parlamentet
2019-2024

Udenrigsudvalget

2023/2086(INI)

20.9.2023

UDTALELSE

fra Udenrigsudvalget

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om de igangværende forhandlinger om en statusaftale om operationelle aktiviteter, der gennemføres af Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) i Senegal
(2023/2086(INI))

Ordfører for udtalelse: Jan-Christoph Oetjen

PA_NonLeg

FORSLAG

Udenrigsudvalget opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. anerkender forhandlingerne mellem EU og Senegal om etablering af en statusaftale, der indeholder bestemmelser om indsættelse af Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) i Senegal; bemærker, at den senegalesiske regering er tilbageholdende med at undertegne statusaftalen; bemærker, at en statusaftale kun kan indgås, hvis den indeholder strenge bestemmelser om beskyttelse af menneskerettigheder og personoplysninger, princippet om non-refoulement, forbuddet mod arbitrær frihedsberøvelse og forbuddet mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf som nedfældet i artikel 73, stk. 2, i forordning (EU) 2019/1896[1], herunder også under operationer; insisterer på, at der indføjes en klar menneskerettighedsklausul og garantier for ansvarlighed i Senegal samt bestemmelser om indberetning af menneskerettighedskrænkelser fra Frontex' side i forbindelse med alle dets aktiviteter vedrørende migration og asyl i Senegal:

2. opfordrer til, at der indføjes en passende mekanisme til overvågning af menneskerettighederne for Frontex' aktiviteter i alle Frontex-missioner gennem indsættelse af Frontex' observatører af grundlæggende rettigheder i tredjelande og klare tilsagn om gennemsigtighed og informationsudveksling for så vidt angår Frontex' aktiviteter;

3. opfordrer Kommissionen til at foretage en grundig og uafhængig vurdering af menneskerettighedssituationen i Senegal for så vidt angår behandlingen af migranter og flygtninge og de relevante områder, som er omfattet af statusaftalen, inden den afslutter forhandlingerne med Senegal, med henblik på fuldt ud at vurdere indvirkningen af et potentielt samarbejde og forhandle de nødvendige garantier;

4. understreger, at indledningen af Frontex' operationelle aktiviteter i henhold til en statusaftale fuldt ud bør respektere, fremme og styrke menneskerettighederne og EU's værdier, herunder med hensyn til beskyttelse af personoplysninger, princippet om non-refoulement, forbuddet mod vilkårlig frihedsberøvelse og forbuddet mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf; mener, at enhver statusaftale, der muliggør Frontex-operationer i tredjelande, bør integrere dette aspekt;

5. mener, at det er nødvendigt, at Frontex-personale, der indrømmes immunitet i forbindelse med deres aktiviteter i Senegal, fortsat skal drages til ansvar i henhold til EU-retten eller medlemsstaternes lovgivning; opfordrer den administrerende direktør til at vedtage retningslinjer for obligatorisk ophævelse af immunitet for udsendte medarbejdere, der præciserer, hvordan anmodninger fra tredjelandets myndigheder vil blive behandlet, og stadfæster den stærke rolle, som den ansvarlige for grundlæggende rettigheder spiller; mener, at Frontex-personale ikke blot bør undgå meddelagtighed i

[1] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1896 af 13. november 2019 om den europæiske grænse- og kystvagt og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1052/2013 og (EU) 2016/1624 (EUT L 295 af 14.11.2019, s. 1).

senegalesiske sikkerhedsstyrkers krænkelser af menneskerettighederne, men aktivt bør fordømme sådanne handlinger; opfordrer til en klar, hurtig og effektiv mekanisme til at sikre ansvarlighed hos Frontex' personale i deres hjemland;

6. opfordrer til, at der i samråd med eksperter og civilsamfundsorganisationer udarbejdes klare retningslinjer, og til at sikre, at Frontex-personale, der er udstationeret i Senegal, og senegalesiske grænsevagter modtager undervisning i den regionale og senegalesiske menneskerettighedssituation, i de senegalesiske retlige rammer, som de opererer i, samt i international menneskerettighedslovgivning og humanitære standarder;

7. opfordrer EU til at bistå de senegalesiske myndigheder med at styrke deres kapacitet til at uddanne senegalesiske embedsmænd med ansvar for behandlingen af asylansøgninger og klager fra asylansøgere;

8. opfordrer til konsekvent, regelmæssig og gennemsigtig rapportering om Frontex' aktiviteter i Senegal under enhver potentiel aftale med fokus på overholdelse af menneskerettighederne og på menneskerettighedsrelaterede forhold;

9. mener, at nationale institutioner og menneskerettighedsinstitutioner skal have adgang til alle de oplysninger, der anses for nødvendige for dem for at kontrollere virkningen af denne statusaftale om migrationsstyring i Senegal og for at kontrollere de senegalesiske sikkerhedsstyrkers adfærd i forbindelse med migrationsstyring og dens risici og konsekvenser for menneskerettighederne;

10. noterer sig de senegalesiske myndigheders indsats i forbindelse med modtagelsen af migranter og flygtninge i regionen samt i forbindelse med behandlingen af deres sager; fremhæver og fordømmer de gentagne tilfælde af tilbagedrivelser af migranter og flygtninge fra Mauretaniens og Malis grænser til Senegal; gentager og understreger, at Frontex ikke bør deltage i nogen form for tilbagedrivelser; opfordrer EU til fortsat at støtte Senegal i at yde tilstrækkelig beskyttelse af migranter og flygtninge, der befinder sig i transit, og til at bistå med kapacitetsopbygning og styrkelsen af asylproceduren; opfordrer til, at der oprettes en mekanisme til at sikre effektive retsmidler for personer, der påvirkes af Frontex' foranstaltninger, i tilfælde af at der indgås en statusaftale;

11. opfordrer til, at der oprettes en solid og effektiv klagemekanisme, som er uafhængig og let tilgængelig for offentliggheden, samt en mekanisme til indberetning af hændelser, der opstår i forbindelse med Frontex' aktiviteter; mener, at denne mekanisme til indberetning af hændelser bør garantere anonymitet og fortrolighed for personer, der rapporterer om Frontex-aktiviteter, som krænker den humanitære folkeret eller krænker menneskerettighederne;

12. opfordrer EU og de senegalesiske myndigheder til at muliggøre en inklusiv, konstruktiv og gennemsigtig dialog i forbindelse med udarbejdelsen af statusaftalen; understreger i denne forbindelse betydningen af, at EU indgår i en regelmæssig dialog med lokale menneskerettighedsorganisationer og andre ikkestatslige organisationer om menneskerettighedssituationen i landet;

13. er af den opfattelse, at enhver indsættelse af Frontex-personale i Senegal og udførelsen af operationelle aktiviteter med lokale og regionale sikkerhedsstyrker kun kan finde sted, hvis der gives garantier for passende beskyttelse af menneskerettighederne for

migranter og asylansøgere under den samlede ansøgnings- eller tilbagesendelsesproces;

14. mener, at EU og Frontex i overensstemmelse med standarderne for Den Internationale Straffedomstol bør suspendere de aktiviteter på migrations- og asylområdet, som de gennemfører i samarbejde med de senegalesiske myndigheder i henhold til statusaftalen, såfremt der sker vedvarende og alvorlige krænkelser af menneskerettighederne;

15. understreger, at den bistand, der ydes af EU og dets medlemsstater, skal gennemføres i fuld gennemsigtighed og under parlamentarisk kontrol;

16. opfordrer Kommissionen til at støtte de lokale civilsamfundsorganisationer, der beskytter og fremmer migranters rettigheder, og til at finansiere dem, der overvåger de senegalesiske myndigheders samarbejde med Frontex;

17. opfordrer Kommissionen til at sikre, at indgåelsen af denne statusaftale med Senegal og Frontex' aktiviteter i Senegal ikke hindrer personers ret til fri bevægelighed som garanteret i traktaten om Det Økonomiske Fællesskab af Vestafrikanske Stater, som indeholder bestemmelser om langsigtet oprettelse af en zone med fri bevægelighed for varer, kapital og personer.

18. opfordrer EU og dets medlemsstater til at sørge for sikre og lovlige migrationsveje for migranter og flygtninge, der bor i eller befinder sig i transit i Senegal, og som søger et bedre liv i EU;

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	20.9.2023
Resultat af den endelige afstemning	+: 29 –: 5 0: 23
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, Marisa Matias, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemec, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Anders Vistisen, Thomas Waitz, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Vladimír Bilčík, Angel Dzhambazki, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtsos, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Nikos Papandreou, Mick Wallace, Javier Zarzalejos
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 209, stk. 7)	Gheorghe Falcă, Dace Melbārde, Jan-Christoph Oetjen, Juan Ignacio Zoido Álvarez

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

29	+
PPE	Željana Zovko
Renew	Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Georgios Kyrtsos, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Jan-Christoph Oetjen, Hilde Vautmans
S&D	Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Sven Mikser, Alessandra Moretti, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Nikos Papandreou, Tonino Picula, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Mounir Satouri, Jordi Solé, Thomas Waitz

5	-
ID	Anna Bonfrisco, Thierry Mariani, Anders Vistisen
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou

23	0
ECR	Angel Dzhambazki, Hermann Tertsch
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Gheorghe Falcă, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Dace Melbārde, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos, Juan Ignacio Zoido Álvarez
The Left	Marisa Matias, Manu Pineda, Mick Wallace

Tegnforklaring:
+ : for
- : imod
0 : hverken/eller